

KRAJOBRAZ WYSOKOGÓRSKI TATR

Agnieszka Giedrys ☺

nacobezu:

- wskazuję na mapie Polski położenie pasa gór oraz Tatr, Beskidów, Pienin, Bieszczadów
- prezentuję na mapie podział Tatr na Tatry Wysokie i Tatry Zachodnie
- wskazuję na mapie najwyższe szczyty Tatr
- omawiam różnice w krajobrazie Tatr Wysokich i Tatr Zachodnich
- omawiam cechy krajobrazu wysokogórskiego
- omawiam cechy pogody w górach
- opisuję na podstawie ilustracji piętrowość roślinną w Tatrach
- opisuję najważniejsze obiekty dziedzictwa przyrodniczego
- omawiam zajęcia i zwyczaje mieszkańców Podhala
- wymieniam zabytki architektury ludowej w Zakopanem i innych miastach Podhala
- uzasadniam negatywny wpływ turystyki na środowisko Tatr

Podział Tatr

Tatry
Wysokie

Tatry Zachodnie

Elementy krajobrazu Tatry Wysokie

- ▣ skały granitowe – odporne na niszczące działanie wody, temperatury, wiatru;
- ▣ duże wysokości względne;
- ▣ bardzo strome stoki,
- ▣ uboga roślinność w wyższych partiach gór;
- ▣ formy skalne:
  - turnie (ostre szczyty)
  - granie (wąskie grzbiety)
  - żleby (pionowe zagłębienia)
  - stożki piargowe (usypiska skalne)

Elementy krajobrazu Tatr Wysokich

szczyt

turnia

przełęcz

grań

żleb

grzęda

ściana

filar

stożek
piargowy

dno kotła
polodowcowego

staw

morena

Elementy krajobrazu Tatry Zachodnie

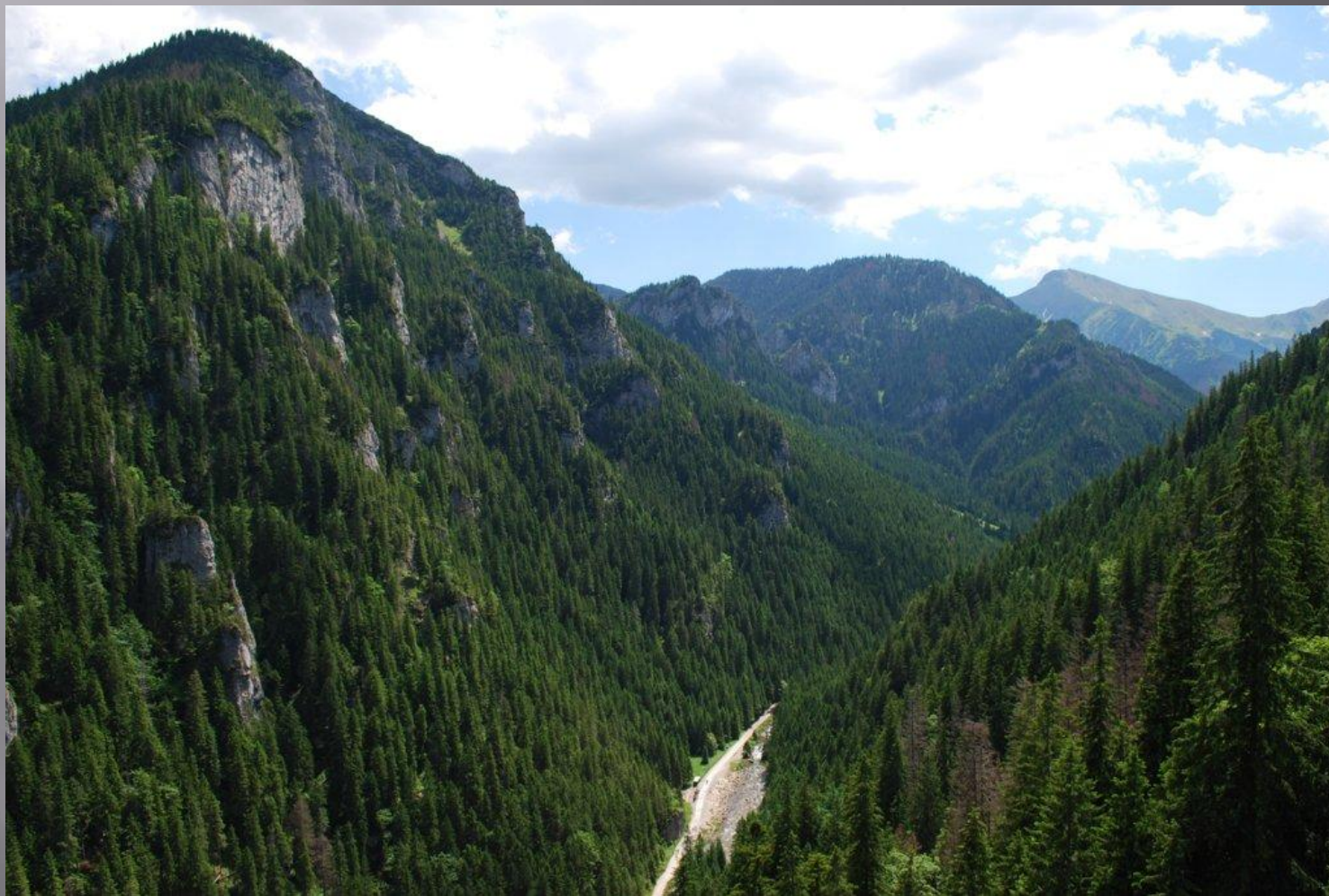
- ▣ Skały wapienne (bardzo niska odporność na czynniki atmosferyczne);
- ▣ Zaokrąglone wierzchołki;
- ▣ Długie łagodne doliny (Dolina Chochołowska, Dolina Kościeliska)
- ▣ Jaskinie (Wielka Jaskinia Śnieżna, Jaskinia Mroźna)

Najdłuższa i najgłębsza jaskinia w Polsce Wielka Śnieżna

- **Jaskinia Wielka Śnieżna** – najgłębsza i najdłuższa jaskinia Polski oraz najgłębsza jaskinia Tatr – 23 723 m długości i 824 m.

Dolina Kościeliska

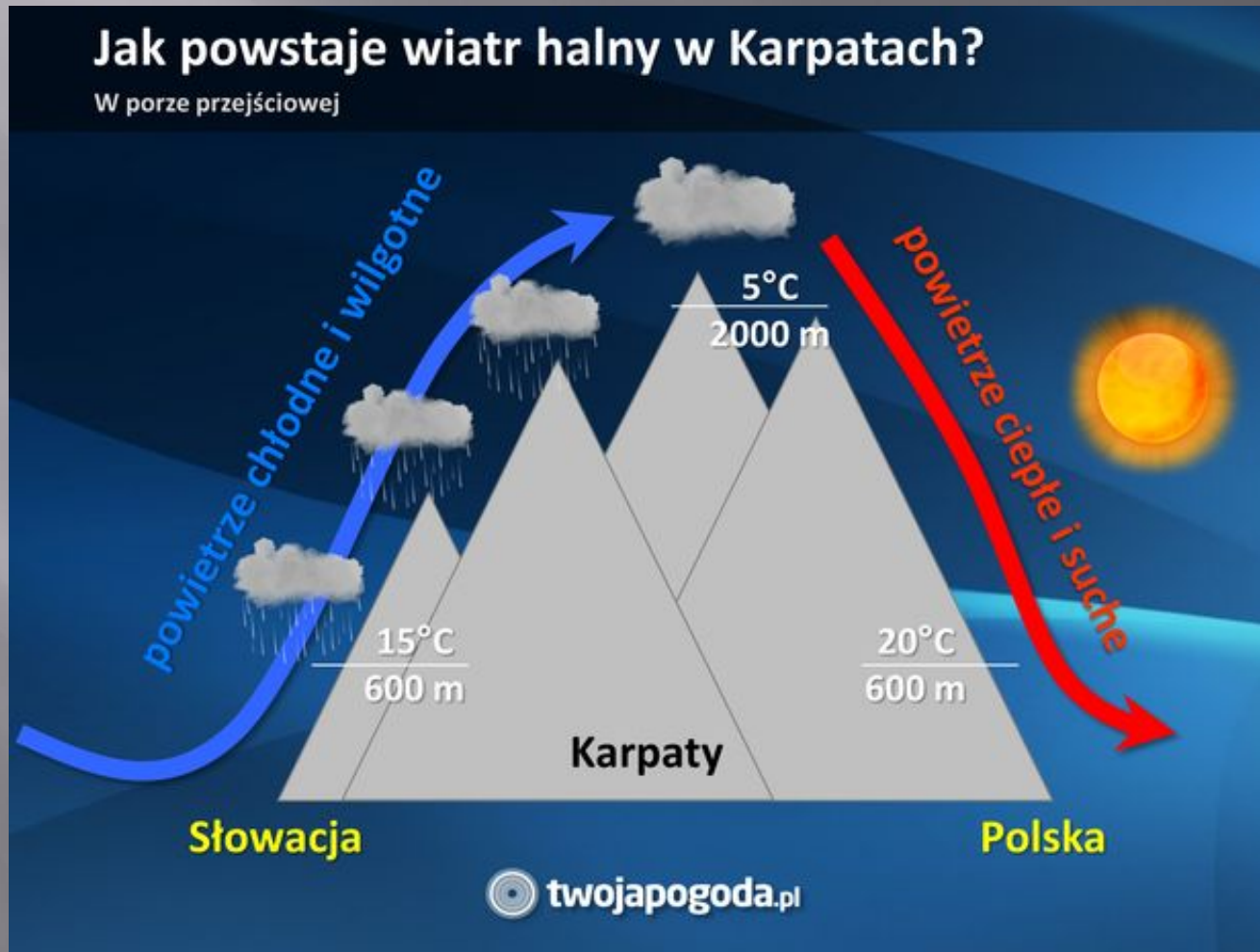

Zmienność pogody w Tatrach

- ▣ Opady – im wyżej, tym są obfitsze;
- ▣ Wiatr – w wysokich partiach wieje mocniej niż u podnóży;
- ▣ Temperatura powietrza – obniża się wraz ze wzrostem wysokości o ok. $0,6^{\circ}\text{C}$ na 100 m

Halny – suchy, ciepły, porywisty

PIĘTRA ROŚLINNE W TATRACH

turnie

2250 m n.p.m.

hale

1800 m n.p.m.

kosodrzewina

1600 m n.p.m.

regiel górny

1250 m n.p.m.

regiel dolny

Fauna Tatrzańskiego PN

- **Ssaki**

53 gatunki (m.in. **niedźwiedź brunatny**, ryś, żbik, wilk, wydra, nietoperze, gryzonie, jeleń i sarna).

Kozice, świstaki i norniki śnieżne występują tylko w TPN.

- **Ptaki**

101 gatunków (m.in. płochacz halny, kopciuszek, pomurnik, nagórnik).

Rzadkie w skali kraju gatunki to:

orzeł przedni, cietrzew, głuszec, dzięcioł trójpalczasty.

Rośliny chronione w Tatrzańskim Parku Narodowym

Goryczuszka orzęsiona,
szarotka, dębik
ośmiopłatkowy, goryczka
wiosenna, szafran spiski,
zarzyczka górską.

Atrakcje turystyczne Tatrzańskiego PN

Unikalność tatrzańskiego krajobrazu i przyrody przyciąga kilka milionów turystów rocznie:

- Znajduje się tu 113 jezior, 1000 źródeł, ponad 650 jaskiń, mnóstwo potoków i wodospadów.
- Największe doliny: Dolina Chochołowska, Dolina Kościeliska, Wąwóz Kraków.
- Atrakcją turystyczną stanowi najgłębsza w Tatrach Zachodnich Jaskinia Lodowa i piękna Jaskinia Mroźna, oraz Morskie Oko i Czarny Staw.

Morskie Oko

Rekordy

- ▣ Górskie jeziora to stawy – największy to Morskie Oko
- ▣ Najwyższy szczyt Polski – Rysy – 2499 m n.p.m.
- ▣ Najwyższy wodospad – Siklawa (ok. 70 m)
- ▣ Najdłuższa jaskinia – Wielka Jaskinia Śnieżna
- ▣ Najpiękniejsza dolina – Dolina Pięciu Stawów Polskich

Góral Podhalański

Turystyka

NABOO LINOWY PLAC ZABAW

RYBA Z OGNIĄ

ŁOWISKO PSTRĄGÓW

Zakopane, ul. Przewodników Tatrzańskich 1
tel. +48 696 48 08 07 www.naboo.com.pl

Z MAPĄ -15%

TATRY POLSKIE SZLAKI TURYSTYCZNE

Numer ratunkowy TOPR: +48 601 100 300

Informacja dotycząca kolei na Kasprowy Wierch: +48 18 201 45 10

Informacja turystyczna TPN: +48 18 202 33 00

Bilety wstępu do TPN: normalny: 5 zł / ulgowy 2,5 zł
7 dniowy: 25 zł / ulgowy 12,5 zł
grupowy + 10 os.: 45 zł / ulgowy 22,5 zł

- ▣ Wykorzystano materiały z Internetu oraz podręcznika Nowa Planeta 5 wyd. Nowej Ery